

Apáczai Műveltségi Verseny 2011. (természettudományi kategória)
MEGOLDÁSOK

I. feladat

1.	Al	fémes kötés	2 pont
2.	CaF ₂	$3 \cdot 6 \cdot 10^{23}$	2 pont
3.	hipermangán	oxigén	2 pont
4.	I ₂	(vörös)barna	2 pont
5.	CO ₂	szublimáció	2 pont
6.	HCl, H ₂ O		2 pont
	színtelen gáz: H ₂ (1)	színes gáz: Cl ₂ (1)	2 pont
	Al + 3 HCl = AlCl ₃ + 1,5 H ₂ (vagy: Zn + 2 HCl = ZnCl ₂ + H ₂)		2 pont
7.	NH ₃		1 pont
	NH ₃ + H ₂ O = NH ₄ ⁺ + OH ⁻		1 pont
8.	(Víz alatt:) H ₂ .		1 pont
	Indoklás: vízben nem oldódó gáz.		1 pont
	(Nyitott szájjal lefelé tartott:) Cl ₂ vagy SO ₂ vagy CO ₂		1 pont
	(Nyitott szájjal lefelé tartott:) NH ₃		1 pont
	Indoklás: a levegőnél nagyobb illetve kisebb sűrűségű (és vízben oldódó) gáz.		1 pont

23 pont

II. feladat

a)	Az oxigén reakcióképes, a nitrogén nem. A nitrogén az erős hármass kötése miatt nem reakcióképes.	1 pont 1 pont
b)	4 Li + O ₂ = 2 Li ₂ O 6 Li + N ₂ = 2 Li ₃ N	1 pont 1 pont
c)	Li ₂ O + H ₂ O = 2 LiOH Li ₃ N + 3 H ₂ O = 3 LiOH + NH ₃	1 pont 2 pont

7 pont

III. feladat

a)	2 KOH + H ₂ SO ₄ = K ₂ SO ₄ + 2 H ₂ O	2 pont
b)	200 g · 0,28 = 56 gramm KOH, ez épp 1 mol 1 mol KOH-ból 0,5 mol K ₂ SO ₄ keletkezik: 0,5 · 174 g = 87 gramm.	3 pont
c)	1 mol KOH-hoz 0,5 mol H ₂ SO ₄ kell, ami 49 gramm. Ha 14 g só vált ki, akkor 87 g – 50,5 g = 36,5 g K ₂ SO ₄ maradt oldatban. Az oldhatóság alapján ez a só 0 °C-on: $\frac{7,3 \text{ g}}{100 \text{ g}} = \frac{36,5 \text{ g}}{x} \rightarrow x = 500 \text{ g}$ vízben oldódik. A KOH oldatban volt: 200 g – 56 g = 144 g víz. A reakció során is keletkezett 1 mol víz: 18 g. A kénsavoldatban volt: 500 g – 144 g – 18 g = 338 g víz. A kénsavoldat kezdetben 338 g + 49 g = 387 g tömegű volt. A kénsavtartalom: $\frac{49 \text{ g}}{387 \text{ g}} = 0,1266$, vagy 12,7 tömeg% volt.	8 pont

13 pont

IV. feladat

a)	2 CO + O ₂ = 2 CO ₂	2 pont
b)	3 mol-ból 2 mol lett, tehát 33%-kal csökkent (a csökkenés épp az oxigén anyagmennyiségével egyezik)	1 pont
c)	Ha pl. 100 füstgázmolekulából indulunk ki, akkor 100 O ₂ -molekulát adtunk hozzá, és ennek a 200 molekulának 6%-ával, azaz 12 molekulával csökkent a molekulák száma. Az egyenletből látszik, hogy a CO-ból ugyanannyi CO ₂ keletkezik, vagyis a csökkenés egyenlő a reagáló oxigénmolekulák számával, vagyis 12 O ₂ reagált, így 24 CO volt. Az eredeti 100 molekula 24 molekula CO-t tartalmazott, vagyis 24%-a volt CO.	1 pont 2 pont 1 pont

7 pont